

RAPPORT C 1991:52

SHK-ärende L-112/91

Rapporten avsänd till luftfartsverket 1991-11-19

<i>Luftfartyg; registrering och typ</i>	SE-AMI, DH 82 Tiger Moth
<i>Tid</i>	1991-09-16 ca kl 1130
<i>Plats</i>	Barkarby flygplats, AB län (pos 5925N 1753E)
<i>Typ av flygning</i>	Allmän flygträning
<i>Väder</i>	CAVOK
<i>Antal ombord</i>	<i>Besättning: 1 Passagerare: 0</i>
<i>Personskador</i>	Inga
<i>Skador på luftfartyget</i>	Betydande
<i>Övriga skador</i>	Inga
<i>Förarens ålder, certifikat</i>	54 år, A-certifikat
<i>Förarens totala flygtid</i>	640 timmar, varav på typen 141 timmar

---

Händelsen har utretts av Statens haverikommission (SHK; Olof Forssberg, ordförande, Nils Benker, utredningschef och Claes Jernow, sakkunnig). Utredningen har följts av luftfartsverket genom Klas-Göran Bask.

Händelseförlopp

Föraren hade landat på Barkarby ungefär kl 11.00 och skulle starta igen efter en halvtimme. Eftersom flygplanstypen, Tiger Moth, saknar startmotor måste motorn startas genom att rycka runt propellern för hand. Under förberedelserna härför stördes förarens koncentration av att flera intresserade personer uppehöll sig vid flygplanet och ställde en del frågor till honom.

Motorn var varm. Föraren gjorde därför först "kupé back" dvs förde fram gasreglaget helt och drog runt propellern några varv baklänges. Därefter förde han tillbaka gasen utan att se på reglaget (sittbrunnsluckan var inte nedfälld) till vad han trodde var startläge. Därefter ställde han sig mellan propellern och vänster undervinges framkant, slog till impulsmagneten och ryckte runt propellern. Gasreglaget stod emellertid ungefär mitt emellan tomgång och fullgas och eftersom inga bromsklossar fanns framför hjulen kom flygplanet i rullning så fort motorn gick igång. Rodren var olåsta.

Föraren ramlade omkull och det obemannade flygplanet rullade ca 15 m, gjorde ground-loop vid gräskanten intill en taxibana och stannade sedan propellern gått i marken.

SHK:s utlåtande

Bristande förberedelser före motorstart medförde att flygplanet kom i rörelse utan att vara bemannat. Betydande skador uppstod på planet i samband med ground-loop och när propellern gick i marken.

Förarens koncentration på förberedelserna före motorstart stördes vilket sannolikt bidragit till haveriet.

Haveriet hade troligen undvikits om bromsklossar använts och spaken låsts i tillbakafört läge med fastbindningsremmarna före motorstart.

